

УДК 639.215.42

Вишневський В.В., Зінченко Р.А.

Керівник Олешко О.А.

Білоцерківський національний аграрний університет

СТРУКТУРА ІХТІОПОПУЛЯЦІЙ РІЗНИХ ВИДІВ В НИЖНІЙ ТЕЧІЇ Р. РОСЬ

Об'єктом досліджень служила іхтіофауна нижньої течії річки Рось, заплавних водойм і озер. Метою досліджень було вивчення видового різноманіття і вивчення морфометричної структури популяцій риб. Дослідження морфометричної і видової структури, а також чисельності популяцій риб на біотопі №1, озеро Стара Рось, біотоп №2, ділянка річки Рось в межах с. Михайлівки, біотоп №3 – озеро Раздвани проводилися протягом 2019 р. Виходячи з даних, зведених даних, видно, що найбільш поширеними видами на всіх трьох біотопах є плітка, сріблястий карась і окунь. Можна відзначити, що в уловах переважають малоцінні в промисловому відношенні види. Найбільша кількість риб було виловлено на біотопі №3 (озеро Раздвани), це окунь, плітка, сріблястий карась, а також щука. Найменша кількість риб при досліджуванні іхтіопопуляцій була отловлена на озері Стара Рось.

Ключові слова: річка Рось, іхтіопопуляція, структура, озеро Стара Рось, озеро Раздвани, промислові риби, малоцінні риби.

Рось - права притока Дніпра. Довжина 346 км, площа басейну 12 575 км², ширина в середній течії близько 50 м, річний стік води 0,86 км³. Живлення переважно снігове. Протікає по території Вінницької, Київської і Черкаської областей України. Бере початок на Придніпровській височині у Погребіщенському районі Вінницької області і впадає в Дніпро недалеко від села Хрещатик Черкаського району Черкаської області. На Росі найбільші населені пункти це міста Біла Церква, Богуслав, Корсунь-Шевченківський. Найбільш крупні притоки: Роставиця, Кам'янка, Росава [1].

Об'єктом досліджень служила іхтіофауна нижньої течії річки Рось, заплавних водойм і озер. Метою досліджень було вивчення видового різноманіття і вивчення морфометричної структури популяцій риб.

Дослідження морфометричної і видової структури, а також чисельності популяцій риб на біотопі №1, озеро Стара Рось, біотоп №2, ділянка річки Рось в межах с. Михайлівки, біотоп №3 – озеро Раздвани проводилися протягом 2019 р.

Виллов риби проводився згідно до загальноприйнятих методик.

Біотоп №1. Озеро стара Рось. Береги піщані пологі, зрідка обривисті. Водна рослинність мізерна. Глибина коливається в широких межах, є обмілини і великі глибини. Найбільша глибина 5 метрів. Дно в основному піщане. Найбільш часто зустрічаються види риб лящ, плоскирка, йорж, укляя.

Біотоп №2. Ділянка річки Рось, що тече в районі с. Михайлівка. Дана ділянка характеризується незначною течією, русло річки пряме, найбільша глибина 4,5-5,5 метра. Є мілини. Правий берег пологий з зрідка зустрічаються чагарниками, водної рослинності небагато. Лівий берег обривистий, в береговій зоні багато водної рослинності. Ширина річки 60-80 метрів. На цій ділянці найбільш зустрічаються такі види як плоскирка, плітка, окунь, бичок-піщаник.

Біотоп №3. Озеро Раздвани. По берегах зустрічаються чагарники. Місцями лівий берег обривистий, правий пологий. Вода стояча. У прибережній зоні багато водної рослинності. Дно піщане, але замулене. Ширина до 500 метрів. Переважаючі види на даній ділянці укля, плітка, плоскирка.

Всього за період досліджень було виловлено 78 особин риби. Дані про чисельність того чи іншого виду риби в різних біотопах зведені в таблицю 1.

Таблиця 1

Видовий склад в уловах

Біотоп							
	плоскирка	лящ	плітка	в'язь	сріблястий карась	окунь	щука
Біотоп №1	2	3	4	3	2	5	1
Біотоп №2	3	2	5	0	3	10	1
Біотоп №3	3	2	6	1	6	12	4
Разом	8	7	15	4	11	27	6

Виходячи з даних, зведених даних, видно, що найбільш поширеними видами на всіх трьох біотопах є плітка, сріблястий карась і окунь. Можна відзначити, що в уловах переважають малоцінні в промисловому відношенні види. Найбільша кількість риби було виловлено на біотопі №3 (озеро Раздвани), це окунь, плітка, сріблястий карась, а також щука. Найменша кількість риби при досліджуваній іхтіопопуляції була отловлена на озері Стара Рось. З цінних промислових видів найбільш часто зустрічається лящ і щука. Малоцінні і сміттєві риби займаючи ті ж ділянки, що і цінні промислові види, пригнічують їх відтворення і гальмують накопичення їх промисловий чисельності. Розповсюдженими хижими видами риби на даній акваторії були окунь і щука. Результати уловів залежали від погодних умов і від засобів лову: лов поплавковою вудкою і на донку.

Видовий склад іхтіопопуляції залежав також і від біотопу на якому проводився вилов риби, які різко різнилися поміж собою гідрологічними характеристиками і заростями макрофітів. Якщо аналізувати результати досліджень за чисельністю різних видів риби, то можна відзначити, що з трьох біотопів найбільша чисельність спостерігалась на озері Раздвани, що, мабуть пов'язано з особливостями розташування біотопу (знаходження далеко від населених пунктів, добре розвинена водна і прибережна рослинність, сприятливий для риби водний режим, знаходження в заплаві Кременчуцького водосховища). Найменша кількість на озері Стара Рось.

Література

1. Куцоконь Ю.К. Дослідження рибного населення басейну річки Рось // Вісник КНУ ім.Т.Шевченка. Біологія, 2004. – Вип. 42 – 43. – С. 34 – 36.